

Fågelkvitter

I vårens andra nyhetsbrev bjuder vi på kompetensutveckling och hopp om livet.

Innehåll:

- **Lär dig mer** - Tre bra publikationer på nätet - redo att läsas.
- **Utvecklande av löv till byggnation** - Thomas Bader från Linnéuniversitetet berättar mer om forskningsprojektet
- **Biologisk mångfald i den skånska skogen** - Anders Ekstrand från Naturskyddsföreningen i Skåne ger oss positiva framsteg och framtida utmaningar
- **Från fågelbär till lind** - Anders Thorén charmades av linden och ger oss mer fakta om lindodling för virkesproduktion
- **Kalendariet** - fylld med vårens aktiviteter runt om i Skåne!
- **Följ oss på facebook och på vår webbplats!**

Trevlig läsning!

Klicka här för att läsa brevet i din webbläsare

Foto: Länsstyrelsen Skåne

Vi har tidigare publicerat lästips från både Naturskyddsföreningen och Skogforsk.

Skogforsk lär dig mer

Naturskyddsföreningen lär dig mer

Lär dig mer

Det finns så mycket bra publikationer som ligger och bara väntar på att bli läst. Därför har vi gett alla styrgruppsmedlemmar i uppgift att tipsa om tre publikationer som rör den skånska skogen och kan ge oss en bredare kunskap.

Länsstyrelsen Skåne ingår i styrgruppen för Skånsk skogsstrategi. Här tipsar de om tre publikationer på nätet: "Skogen i jordbruket", "Skog i bebyggelse", "Skogsindustri", som alla ger dig en kort historisk genomgång av skogens betydelse för länet.

1. Skogen i jordbruket

Inledningsvis konstateras att den skånska skogen historiskt sett i stor del är kulturopåverkad med direkta eller indirekta spår av människan. Den ingick i det mångbruk där animalieproduktionen till en del var beroende av skogen. I det här avsnittet behandlas vidare ädellöv på inägomark, vångskog, bökeskog och fålader och avslutas med ett antal intressanta lästips.

2. Skog och bebyggelse

"Skogen har alltid varit en viktig tillgång, som förutom virke till husbygge bland annat gav bränsle, bete, tjära och material till verktyg." I det här avsnittet kan man också läsa om satsningen på löv strax efter att Sverige blev svenskt 1658, granens uppdykande och om etnolog Åke Campbells uppdelning av Skåne i början på 1900-talet i tre bygder: slätt- ris- och skogsbygd.. Dessutom om knuttimring och skiftesverk, om gårdstyper och hägnader. Lästips även här.

3. Skogsindustri

I den norra delen av Skåne har skogen i många århundraden varit den viktigaste råvaran. Här har kontinuitet och förändring växelverkat genom århundradena. Exempelvis så importerades holländska tunna sågblad från mitten av 1700-talet, vilket ledde till jämnare brädor och mindre virkesförluster. De svensktillverkade sågbladen var så grova att de lär ha gett brädor "ludne som biörnar". Vidare kan man läsa om ramsågar och cirkelsågar, om lokalisering och specialisering, och en lång informativ artikel om Nymölla pappersbruk. Och lästips såklart.

Länsstyrelsen Skåne lär dig mer

Utvecklande av löv till byggnation

Södras forskningsstiftelse har nyligen delat ut 5,9 miljoner kronor till fyra olika lövskogsprojekt, varav 1,9 miljoner går till Linnéuniversitetet. Syftet är att utöka användningen av lövträ, bland annat i byggprodukter, samt öka det ekonomiska

värdet vid odling av lövskog.

Professor Thomas Bader, projektansvarig.
Arbetar vid institutionen för byggteknik vid
Linnéuniversitetet. Foto:

Professor Thomas Bader är projektansvarig:

Berätta, vad kommer de 1,9 miljonerna att användas till?

– I projektet ska vi undersöka långtidsegenskaperna, motsvarande en byggnads förväntade livstid, för björk och bok när det gäller lastbärande kapacitet och deformationer och jämföra dessa egenskaper med motsvarande korttidsegenskaper. Materialegenskaper som är viktiga för utformning och produktion av korslimmat trä ska studeras.

Hur långt har ni kommit i dagsläget?

– Projektstarten är i april 2022 och för närvarande planerar vi för ett uppstartsmöte med samarbetsparter och vi har börjat att planera för de experimentella försök som ska genomföras inom projektet.

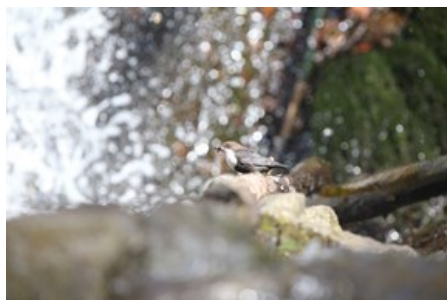
Det har varit lite uppförsbacke för lön i byggnationer genom åren, i alla fall i Sverige, hoppas ni att kunna ändra på det?

– Under det senaste decenniet har flera lövträ-baserade byggnadsmaterial utvecklats i Central-Europa (t.ex. limträ i bok, björk och ek, KL-trä i björk och LVL i bok). Dessa produkter har bättre egenskaper, med högre lastbärande kapacitet, än motsvarande produkter av barrträ. Det finns dock fortfarande kunskapsluckor som medför hinder för användning av lövträprodukter i byggsektorn. En frågeställning som ännu inte undersökts i detalj är långtidsegenskaperna hos lövträ, i kombination med påverkan av fuktvariationer. Det är det vi ska undersöka i projektet och som vi tror kan hjälpa till att öka användningen av lövträ i byggsektorn.

Om man borrar lite djupare i det här, vad är det konkret som ni ska forska kring?

–Vi ska...

[> Läs klart hela artikeln på vår webbplats](#)

Strömstare Foto: Anders Ekstrand

Biologisk mångfald i den skånska skogen

Anders Ekstrand – vice ordförande i Naturskyddsföreningen i Skåne och medlem i styrgruppen för Skånsk skogsstrategi – skriver här om positiva framsteg för den biologiska mångfalden i Skåne och om kommande utmaningar.

Positiva förändringar

Media svämmar över av oro för den biologiska mångfalden. Vi befinner oss i en period av utdöende globalt med stark befolkningstillväxt och stor påverkan på de naturliga ekosystemen. Det kan då vara skönt att höra att det också finns positiva förändringar och allt inte är nattsvart. I Skåne har biologisk mångfald knuten till skog i stort sett vänt även om alla problem inte är borta och nya tillkommer.

Den historiska markanvändningen har stor betydelse. På 1850-talet var skogen illa åtgången i stora delar av Skåne. Det var brist på både ved och byggnadsvirke. Och 1865-67 var det svält.

När skogen återkom planterades ofta ensartade barrskogar på gammal betesmark. På 1960 och 70-talet högs boksskogar och ädellövskogar ner och planterades med gran. Men parallellt med detta växte också stora arealer igen med ny lövskog. Från 1990-talet har det dock åter blivit lönsamt att odla ädellövskog och arealerna såväl ekskog som boksskog ökar och är nu större än före bokskogslagens tillkomst.

Gamla träd

Att spara ett lövträd och låta det bli riktigt gammalt och grovt är nog den viktigaste naturvårdsinsatsen man kan göra i skog. Bokar kan bli upp mot 500 år och ekar upp mot 900 år, kanske till och med 1 000 år. Trots bakslag med såväl almsjuka som askskottsjuka som dödat många gamla och värdefulla naturvårdsträd ökar antalet grova träd i landskapet. Detta gäller inte bara träd i skogen utan viktiga är även solitära träd i odlingslandskapet, i parker, städer trädgårdar och alléer. Dessa är viktiga för många insekter och lavar, våra minsta boende.

Djurlivet...

Det viktiga att komma ihåg är att 50 års samverkan för rikare skogar faktiskt har gett ett positivt resultat!

[> Läs klart hela artikeln på vår webbplats. Anders berättar mer om läget i](#)

Anders Ekstrand, vice ordf i
Naturskyddsföreningen i Skåne.
Foto: Kristina Larsson

Anders Thorén

Från fågelbär till lind

Anders Thorén är läkaren som satsade på att plantera lind, via fågelbär.

– Det började med att jag i slutet av åttioalet läste en artikel om just fågelbär som "Nordens mahogny" och att odla trädslaget var ett sätt att avlasta regnskogen. Jag blev intresserad, så jag satte 200 plantor.

Han gick sedan med i lövträdsföreningen och intresset för löv växte allt mer.

– Jag ville köra igång ett pilotprojekt vid Dörröd med lövträd där jag bor och gjorde en del översväganden. För bok får man lägre pris än gran, ask och alm blir sjuka och ek tar väldigt lång tid, så det blev till slut lind.

Vilket 2014 ledde till att Anders satte ett större bestånd i Mjölkalånga vid Tyringe där han också har mark.

– 1, 6 ha. Här har jag satsat på att plantera på betesmark och har två olika hägn, av terrängmässiga skäl, samt en mindre bit utanför hägnen i studiesyfte.

Udda träslag

Han säger att han är nyfiken av naturen och följer med stort intresse de initiativ som tas för att tillvarata udda träslag, bland annat genom den nystartade Skogsportalen.

Som läkare, docent i infektionssjukdomar, (nu pensionerad) säger han att han ser paralleller mellan medicin och de skogliga disciplinerna i sättet att bedriva vetenskap.

– Gemensamt för de båda är till exempel att verkligheten i en del fall motsäger det som kan verka som en vetenskaplig sanning.

Han tar Urban Nilssons studier, verksam som professor vid Institutionen för sydsvensk skogsvetenskap, som exempel:

– Den etablerade sanningen är att träden måste spridas ut för att de ska få plats att växa, Nilsson har visat att träden inte riktigt bryr sig om det där, utan kan växa även i klungor.

Liksom "tvillingarna Eriksson i Hyssna" som Anders besökt.

– De vare sig markbereder eller gallrar. Normalt får man ut 300 kubikmeter på ett hektar, de får ut 1 000. Man kan tycka att akademins uppgift är att antingen bekräfta eller falsifiera deras metoder.

Klimatet

Som ett utfall av sin nyfikna läggning gick också Anders för ett tag sedan en grundkurs i geologi.

– Efter istiden hade vi en värmeökning som ledde till att vi hade ett klimat som i genomsnitt var cirka 2 grader varmare än idag. Då fanns det mycket lind, alm och hassel.

– Med tanke på den klimatutveckling vi har idag så ligger det inte så långt bort att anta att det vi planterar idag kommer att växa upp i ett annat klimat. Därför ska man nog inte längre lägga alla äggen i samma korg, se på granen och granbarkborrarna, en direkt följd av klimatförändringarna.

När det gäller lind, även om det är, som han säger, "en nischgröda" så är han överraskad över hur lite kunskap det finns om trädslaget.

– I litteraturen finns det lite om vilda bestånd i Östeuropa men inte mycket om hur man sköter lind, hur många stammar man bör ha per hektar, eller när de ska avverkas.

– Många förfasar sig över hur linden förgrenas men om man stamkvistar den så får man en rak och fin stam.

Charmig är linden

Han avslutar med att säga att linden är "ett charmigt träd".

– I den nordiska mytologin är det Frejas och fruktbarhetens träd och den är ett av de träd som ger riklig nektar vilken bina processar till honung. De torkade blommorna ger ett uppskattat lindblomste. Förr tog man även tillvara på innerbarken och gjorde bast av den. Det är också ett ypperligt slöjdvirke och favorit för bildhuggare.

Även om han skulle vilja expandera så går inte det.

– Jag har inte mer mark, säger han och skrattar.

Marknadsundersökning på lind

Anders har även gjort en mindre marknadsundersökning vad gäller just lind. Här sammanfattar Anders:

"Grossister i Sverige säljer till stor del importerat lindvirke. Som kvalitetskrav anges rätfibrigt kvistfritt virke. Längder anges som 3-4 meter, övriga dimensioner beror förstås på ändamål som kan skilja mellan olika slöjdare. För grossist gäller inköpspris c:a 10 000 kr per kubikmeter torkat hyvlat virke med salupris c:a 12 000-14 000 per kubikmeter (samtliga priser plus moms). Utöver trävaruhandlare kan partier finnas till salu från småsägare för lägre priser. Skogsägare måste hitta lämplig såg."

> Se kortfilmen "Odlad lind för virkesproduktion" på YouTube.

Vi samlar skogsrelaterade kurser från många olika skogsaktörer på ett och samma ställe,

Tillsammans fyller vi kalendariet med skogliga aktiviteter. Syftet med kalendariet är nämligen att alla med skånsk skoglig koppling kan få plats, synas och mötas.

Fortsätt även gärna att tipsa oss om kurser och aktiviteter. [Maila in underlaget till Kristina Larsson](#), samordnare och webbansvarig eller [tipsa oss direkt på webben](#).

> Här kommer du till vårt kalendarie

Följ oss!

Vill du följa oss på facebook så gå in på [@skansskog](#) och gilla oss på direkten.

Tipsa gärna om vårt nyhetsbrev - här kommer du till vår [prenumerationslänk](#).

I nyhetsbreven kommer du att få en samlad information om aktuella skånska skogliga frågor. Sprid det gärna vidare till vänner, bekanta, kolleger och mera medlemmar runtom i Skåne.

KONTAKT

Åke Högman, kommunikatör
ake@sbbs.se

Kristina Larsson, samordnare
kristina.a.larsson@lansstyrelsen.se

010-224 14 53

[Läs hur Länsstyrelsen behandlar dina personuppgifter](#)

[Klicka här för att avregistrera din adress](#)

Hjälp oss att bli bättre genom att visa vad du tyckte om
nyhetsbrevet

